

פרק 15

חוק התיאומים

בשל אינפלציה (פרק ב') והתקנות הדולריות

נכתב ונערך על ידי דקל טיבי, רו"ח

תוכן עניינים

עמוד	
238	15.1 חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20), התשס"ח-2008 .....
238	15.2 סעיף 33א לחוק התיאומים - הוראות המעבר .....
238	15.2.1 תחולת חוק התיאומים .....
238	15.2.2 ניכוי בשל אינפלציה - סעיף 7 לחוק התיאומים .....
238	15.2.3 פחת - סעיף 3 לחוק התיאומים .....
239	15.2.4 שיערוך הפסדים משנים קודמות - סעיף 9 לחוק התיאומים .....
239	15.2.5 הוצאות ריבית על הון ששימש לרכישת נכס קבוע - סעיף 11 לחוק התיאומים .....
239	15.2.6 הכנסה מעסק ממכירת נכס קבוע - סעיף 12 לחוק התיאומים .....
239	15.2.7 מועד השבחה או הוצאה לגבי נכס קבוע - סעיף 31א לחוק התיאומים .....
239	15.2.8 הוראות מיוחדות לגבי מוסד כספי - סעיף 22 לחוק התיאומים .....
240	15.2.9 תביעת הפסד ריאלי במכירת נייר ערך מיום 1.1.2006 ואילך - סעיף 9(ג) לחוק התיאומים .....
240	15.2.10 דוח תיאום אינפלציוני - סעיף 25 לחוק התיאומים .....
240	15.3 הכנסת ריבית רעיונית לצורכי מס הכנסה - סעיף 3(י) לפקודה .....
240	15.3.1 הוראות סעיף 3(י) לפקודה עובר לתיקון 164 .....
241	15.3.2 הוראות סעיף 3(י) לפקודה לאחר תיקון 164 .....
242	15.3.3 תקנות מס הכנסה (קביעת שיעור ריבית לענין סעיף 3(י)) (תיקון), התשס"ט-2009 .....
244	15.3.4 מימון בינחברתי עובר ולאחר ביטול חוק התיאומים ולאחר תיקון 164 ...
246	15.3.5 טבלאות מסכמות בתוספת דגשים ביחס לתיקון 164 והשלכותיו .....
250	15.4 יישום התקנות הדולריות לאור ביטול חוק התיאומים .....
251	15.5 יישום חוק התיאומים "דולרי" לאור ביטול חוק התיאומים .....

15. חוק התיאומים בשל אינפלציה (פרק ב') והתקנות הדולריות

15.1 חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20), התשס"ח-2008

חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) נחקק בשנת 1985 ומטרתו העיקרית הייתה לנטרל את השפעות האינפלציה בחישוב ההכנסה החייבת של נישום, כך שההכנסה המתקבלת לאחר ביצוע ההתאמות על פי החוק הינה במונחים ריאליים לסוף שנה. כתוצאה מירידת שיעורי המדד במהלך השנים, ירידות שהתבטאו אף במדד שלילי בשנת 2003 ובשנת 2006, הוחלט כי יישום חוק זה אינו רלוונטי יותר וכי אין עוד צורך ביישומו.

בחודש מארס 2008 פורסם תיקון מס' 20 לחוק התיאומים (להלן: "תיקון 20"). בהתאם להוראות תיקון 20, שתחולתו מיום 1.1.2008 ואילך (אלא אם כן נקבע במפורש אחרת), חוק התיאומים יבוטל החל משנת 2008, בכפוף להוראות מעבר.

במסגרת פרק זה נסקור את השינויים העיקריים שיחולו כתוצאה מביטולו של חוק התיאומים והשלכותיו של הביטול כאמור.

המלצתנו הינה לקרוא פרק זה לאחר קריאת הפרק המקביל לו במדריך המסים "היערכות במסים 2008" כפי שפורסם על ידי משרדנו לשם קבלת הרקע החקיקתי הנדרש ביחס לחוק התיאומים טרם ביטולו.

15.2 סעיף 33 לחוק התיאומים - הוראות המעבר

במסגרת תיקון 20, חוקק סעיף 33 לחוק התיאומים אשר קבע הוראות מעבר לגבי תום תחולת חוק התיאומים כמפורט להלן.

15.2.1 תחולת חוק התיאומים

עם תום תקופת תחולת הוראות חוק התיאומים ביום 1.1.2008, יחולו הוראות המעבר כפי שחוקקו בסעיף 33 לחוק.

15.2.2 ניכוי בשל אינפלציה - סעיף 7 לחוק התיאומים

בהוראות המעבר נקבע כי יתרת סכום שלא נוכחה בשנת המס 2007 לפי הוראות סעיף 7(ב) לחוק התיאומים (ניכוי בשל אינפלציה), תנוכה מההכנסה בשנת המס 2008, ואולם אם ההכנסה החייבת בשנת המס 2008 כללה הכנסה שהיא סכום אינפלציוני לפי סעיף 88 לפקודה או לפי סעיף 47 לחוק מס שבח או לפי פרק שביעי 1 לחוק לעידוד השקעות הון (הטבות במס לגבי בניינים להשכרה), רשאי הנישום שלא לנכות את הניכוי מההכנסות האמורות. הפסד שנוצר מהניכוי ייחשב כהפסד מעסק שיועבר לשנות המס הבאות.

כמו כן נקבע בהוראות המעבר כי סכום ניכוי בשל אינפלציה שנזקף עד תום שנת המס 2007 ליחידות עבודה (מבנה שמשך בנייתו עולה על שנה) או קרקע שהן מלאי עסקי לפי הוראות סעיף 7(ה) לחוק התיאומים, יתואם לפי שיעור עליית המדד מתום שנת המס שבה נזקף הניכוי כאמור עד תום שנת המס 2007, וינוכה בשנת המס שבה ההכנסה ממכירתן של יחידות העבודה או הקרקע דווחה לראשונה.

15.2.3 פחת - סעיף 3 לחוק התיאומים

בהתאם להוראות סעיף 3 לחוק התיאומים עובר לתיקון 20, ניתן היה לשערך את הוצאות הפחת באמצעות חישוב של ניכוי נוסף בשל פחת. שערך הפחת נעשה מהיום שהנכס סווג כנכס קבוע או כשינוי שלילי ועד לתום שנת המס.

בהוראות המעבר נקבע כי הוראות הסעיף ימשיכו לחול ביחס לנכסים קבועים שהיו נכסים קבועים בידי הנישום לפחות באחת משנות המס 2002 עד 2007, אולם השערוך למדד יבוצע רק עד לתום שנת המס 2007. הוראות דומות נקבעו ביחס לשערוך הפחת בידי נישום פרק ג' שחלו לגבי הוראות סעיף 18 לחוק התיאומים.

מכוח סעיף 3 לחוק התיאומים, הותקנו תקנות מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (שיעורי פחת), התשמ"ו-1986 (להלן: "תקנות חוק התיאומים"), הקובעות שיעורי פחת לנכסים מסוימים.

תקנות חוק התיאומים ימשיכו לחול.

15.2.4 שיערוך הפסדים משנים קודמות - סעיף 9 לחוק התיאומים

על פי הוראות סעיף 9 לחוק התיאומים עובר לתיקון 20, הפסדים משנים קודמות, הניתנים לקיזוז לפי הוראות הפקודה שוערכו לתום השנה שבה קוזזו.

בהוראות המעבר נקבע כי הפסדים מועברים משנים קודמות יותרו בקיזוז כשהם מתואמים עד לתום שנת המס 2007.

15.2.5 הוצאות ריבית על הון ששימש לרכישת נכס קבוע - סעיף 11 לחוק התיאומים

על פי הוראות סעיף 11(א) לחוק התיאומים עובר לתיקון 20, ניתן היה להכיר בניכוי הוצאות ריבית בגובה שיעור עליית המדד על הון ששימש לרכישת נכס קבוע בטרם החל לשמש בייצור הכנסה, בהתאם לאמור בסעיף. כמו כן קבע הסעיף כי הוצאות כאמור שהותרו בניכוי, לא יתווספו לעלות הנכס לצורך חישוב הפחת ורווח ההון.

בהוראות המעבר נקבע כי הוצאות הריבית שהותרו על פי סעיף 11(א) עד לתום שנת המס 2007, לא יתווספו לעלות הנכס לצורך חישוב הפחת ורווח ההון שינבע במועד מכירת הנכס.

15.2.6 הכנסה מעסק ממכירת נכס קבוע - סעיף 12 לחוק התיאומים

סעיף 12 לחוק התיאומים עובר לתיקון 20, קבע כי במכירת נכס קבוע או הכנסה ממכירת נכס שהיה נכס מוגן (לפי חוק המיסוי) ושאינו נכס קבוע, וההכנסה ממכירתו הינה הכנסה לפי סעיף 12(1) לפקודה, רשאי הנישום להפחית מהרווח ממכירת הנכס סכום אינפלציוני במגבלות הקבועות בסעיף, אשר יתואם עד למועד מכירת הנכס.

בהוראות המעבר נקבע כי ביחס למכירות שיבוצעו בשנת 2008 ואילך, ניתן יהא להפחית מהרווח את הסכום האינפלציוני כשהוא מתואם עד לתום שנת המס 2007 ולא עד מועד המכירה.

15.2.7 מועד השבחה או הוצאה לגבי נכס קבוע - סעיף 31 לחוק התיאומים

הוראות סעיף 31 לחוק התיאומים הקובעות כי יראו כל השבחה או הוצאה על חשבון הרכישה, שנעשו בתקופת חוק המיסוי או בתקופת חוק התיאומים, כהשבחה שהסתיימה במועד שבו נרשמה ההשבחה/ההוצאה כנכס קבוע, כגריעה מההון או כשינוי שלילי לפי העניין, ימשיכו לחול גם אם מכירת הנכס הינה לאחר שנת המס 2007.

15.2.8 הוראות מיוחדות לגבי מוסד כספי - סעיף 22 לחוק התיאומים

בהוראות המעבר נקבע כי הוראות סעיף 22(א) לחוק התיאומים הקובעות פטור ממס על הכנסה ממלווה חובה שנצברה בתקופת תחולתו של החוק בידי מוסד כספי ימשיכו לחול בפדיון מלווה חובה בשנת המס 2008 ואילך, ביחס להכנסה כאמור שנצברה בשנים 1985 עד 2007.

כמו כן נקבע כי ביחס למוסדות כספיים, "המדד של חודש" פלוני לצורך יישום חוק התיאומים ימשיך וייקבע כמדד המתפרסם באותו חודש.

15.2.9 תביעת הפסד ריאלי במכירת נייר ערך מיום 1.1.2006 ואילך - סעיף 9(ג) לחוק התיאומים

במסגרת תיקון 18 לחוק התיאומים, תוקן סעיף 9(ג) לחוק, באופן שניתן יהיה לתבוע על פיו הפסד ריאלי במכירת נייר ערך, המסווג כ"נכס קבוע" לעניין החוק האמור (על פי הוראות הפקודה ניתן לתבוע הפסד נומינלי בלבד).

בהוראות המעבר נקבע כי הפסד ריאלי כאמור, יחושב לתום שנת המס 2007 ומתום שנת המס 2007 ועד ליום המכירה ניתן יהיה לתבוע הפסד נומינלי בלבד.

15.2.10 דוח תיאום אינפלציוני - סעיף 25 לחוק התיאומים

סעיף 25 לחוק התיאומים הקובע הוראות לעניין הגשת דוח אינפלציוני יחד עם הדוח השנתי לפי סעיף 131 לפקודה ימשיך לחול אם כי לפי דברי ההסבר להצעת החוק לתיקון 20 הכוונה היא ליצור טופס אשר יהיה קצר וקל למילוי ואף ייתכן ולא יהיה חייב באישור רואה חשבון.

15.3 הכנסת ריבית רעיונית לצורכי מס הכנסה - סעיף 3(י) לפקודה

בעקבות תיקון 20 תוקנו הוראות סעיף 3(י) לפקודה (להלן: "תיקון 164"). להלן נסקור את השינויים העיקריים שחלו במסגרת תיקון 164 והשלכותיו כתוצאה מביטול חוק התיאומים.

15.3.1 הוראות סעיף 3(י) לפקודה עובר לתיקון 164

1. עובר לתיקון 164, סעיף 3(י) לפקודה קבע, כי נישום אשר העניק הלוואה שנרשמה בפנקסי חשבונות שנוהלו בשיטת החשבונאות הכפולה או שהוראות פרק ב' לחוק התיאומים חלו בקביעת הכנסתו, וההלוואה ניתנה ללא ריבית או בריבית הנמוכה מהשיעור שקבע לעניין זה שר האוצר (התקנות מכח סעיף 3(י)), יהא חייב הנישום בגין הפרש הריבית במס בשיעור של 40% ללא זכות לפטור, ניכוי או לקיזוז כלשהם בשל המס כאמור (לעניין זה ראה תקנות מכח סעיף 3(י) בסעיף 2 להלן).

לעניין זה מוגדרת הלוואה- לרבות כל חוב שאינו, בין היתר, אחד מאלה-

- חוב לקוחות או ספקים בשל שירותים או נכסים שאינם מהווים נכסים קבועים לעניין הוראות חוק התיאומים;
- הלוואות שחלו עליהן סעיף 3(ט) לפקודה;
- פיקדונות שהופקדו בידי רשות מוניציפאלית;
- הלוואה שהנה נכס קבוע בידי המלווה בהתאם להוראות הוראות חוק התיאומים.

2. תקנות מס הכנסה (קביעת שיעור ריבית לעניין סעיף 3(י)), התשמ"ו-1986 (להלן: התקנות)

(1) תקנה 2 לתקנות- קביעת שיעור הריבית

"שיעור הריבית לעניין סעיף 3(י) לפקודה בשנת המס יהיה שיעור עליית המדד ולגבי הלוואה למי שהוראות פרק ב' לחוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985, אינן חלות בקביעת הכנסתו - בשיעור עליית המדד בתוספת 4 אחוזים המוכפלים

במספר הימים בתקופת ההלוואה ומחולקים בשלוש מאות ששים וחמישה". (ההדגשות אינן במקור).

(2) תקנה 3 לתקנות - חישוב הפרש הריבית

בעניין חישוב הפרש הריבית המתחייב במס ללא זכות לפטור, לניכוי או לקיזוז כלשהם נקבע כי-

"הפרש הריבית יחושב לפי הפרש שבין סכום ההלוואה כשהוא מופל בשיעור הריבית כאמור בתקנה 2 בתקופת ההלוואה, לבין סכום הריבית שנצטברה באותה תקופה, לפי תנאי ההלוואה". (ההדגשה אינה במקור).

(3) תקנה 4 לתקנות - הלוואות דולריות

נישום שהוכיח להנחת דעתו של פקיד השומה כי נתן הלוואה שמומנה מהלוואות שקיבל, וההלוואות צמודות במלואן לשער החליפין של הדולר של ארצות הברית, יהיה שיעור הריבית על ההלוואה, שיעור השינוי בשער החליפין בתקופת ההלוואה במקום שיעור עליית המדד בתקופת ההלוואה.

לגבי נישום שהוראות חוק התיאומים לא חלו עליו, שיעור הריבית יהיה שיעור השינוי בשער החליפין בתקופת ההלוואה בתוספת 4%.

יושם אל לב, כי חלף הצמדה למדד, ניתן היה להצמיד רק לשער החליפין של הדולר ללא אפשרות להצמדה למטבעות נוספים.

15.3.2 הוראות סעיף 3(י) לפקודה לאחר תיקון 164

סעיף 3(י) לפקודה לאחר תיקון 164 שתחולתו מיום 1.1.2008 קובע, כי אדם שנתן הלוואה שנרשמה בפנקסי חשבונות שנוהלו בשיטת החשבונאות הכפולה או חבר בני אדם שנתן הלוואה, וההלוואה היא בלא ריבית (לרבות הפרשי הצמדה) או בריבית נמוכה משיעור שקבע לעניין זה שר האוצר (התקנות מכח סעיף 3(י)), יראו את הפרש הריבית כהכנסה לפי סעיף 4(2) לפקודה בידי נותן ההלוואה.

לעניין זה מוגדרת הלוואה- לרבות כל חוב שאינו, בין היתר, אחד מאלה-

- סעיף 3(י)10 - הלוואה שאינה צמודה למדד כלשהו ואינה נושאת ריבית או תשואה כלשהי, שנתן חבר בני אדם לחבר בני אדם שבשליטתו כנגד שטר הון שהונפק לתקופה של חמש שנים לפחות, ובלבד שההלוואה אינה ניתנת לפירעון לפני תום התקופה האמורה והפירעון נדחה בפני התחייבויות אחרות וקודם רק לחלוקת עודפי הרכוש בפירוק.

לעניין זה, "שליטה" – החזקה של 25% לפחות מכוח ההצבעה או מהזכות לרווחים, במישרין או בעקיפין, ביום אחד לפחות בשנת המס.

- סעיף 3(י)11 - שטרי הון ואגרות חוב שהיו נכס קבוע בידי נותן ההלוואה ביום 31 בדצמבר 2007.

לעניין זה, "נכס קבוע" – שטרי הון ואגרות חוב שהנפיק חבר בני אדם אחר והינם לתקופה של שנה אחת לפחות, והריבית (לרבות הפרשי הצמדה) השנתית עליהם אינה עולה על 30% משיעור עליית המדד בשנת המס.

- סעיף 3(י)9 - הלוואה שהיא עסקה בין-לאומית כמשמעותה בסעיף 85א לפקודה (ראה פרק 22 למדריך המס).

יושם אל לב, כי השינויים העיקריים שחלו בסעיף הינם כדלקמן:

- בוטלה ההתייחסות במסגרת סעיף 3(י) לפקודה להוראות חלק ב' לחוק התיאומים.
- בוטל הסייג לגבי תחולת סעיף 3(י) לפקודה ביחס להלוואה שהיא נכס קבוע בהתאם להוראות חוק התיאומים.
- יראו את הפרש הריבית כהכנסה לפי סעיף 2(4) לפקודה בידי נותן ההלוואה ויחול הדין הכללי, קרי בוטל החיוב במס בשיעור של 40% (יחול שיעור מס חברות), איסור לקיזוז הפסדים והחבות בתשלום המס בתוך 30 ימים מתום שנת המס שלגביה חושבו הכנסות הריבית, כפי שחלו עובר לתיקון 164 ביחס להכנסות שהתחייבו במס על פי סעיף 3(י) לפקודה.

15.3.3 תקנות מס הכנסה (קביעת שיעור ריבית לעניין סעיף 3(י)) (תיקון), התשס"ט-2009

ביום 17 בספטמבר 2009 פורסם תיקון לתקנות בעקבות תיקונו של סעיף 3(י) לפקודה. עיקרי התיקון הינם כדלקמן:

1. שיעור הריבית

החל מיום התחילה, שיעור הריבית הקבוע בתקנה 2 לתקנות יהא 3.3% חלף שיעור עליית המדד בתוספת 4% שהייתה קבועה עד לתיקון. עם זאת, השיעור האמור אינו קבוע והוא צפוי להתעדכן בתום כל שנה בעבור השנה העוקבת כשהוא מהווה 75% משיעור העלות הכוללת הממוצעת לאשראי הלא צמוד הניתן לציבור על ידי הבנקים המפורסם על ידי בנק ישראל בחודש דצמבר בכל שנה.

2. הלוואה Back to Back

על הלוואה שנתן נישום אשר **בסמוך** לנתינתה התקבלה לידי הלוואה אחרת, שלא מקרוב, בסכום שאינו נמוך מסכום הלוואה שנתן ובתנאים זהים (מועדי סילוק הקרן ושיעור הריבית החל על ההלוואה), שיעור הריבית לעניין סעיף 3(י) **יהא שיעור הריבית שנקבע בהלוואה**, קרי, אף אם שיעור הריבית שנקבע להלוואות יהא נמוך מ-3.3%, הוא שיעור הריבית שיחול.

לעניין זה, "בסמוך" – 14 ימים או פחות לפני או אחרי יום מתן ההלוואה, לפי עניין.

3. הלוואה במטבע חוץ

על הלוואה שנתן נישום במטבע חוץ יהא שיעור הריבית לעניין סעיף 3(י) לפקודה, שיעור השינוי בשער החליפין של אותו מטבע חוץ בתוספת 3%.

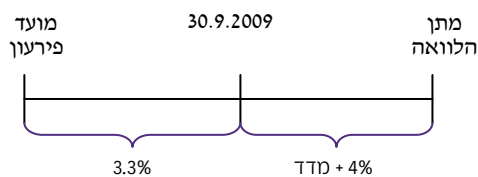
האמור בסעיף 2 לעיל (הלוואה Back to Back), יחול אף על הלוואה במטבע חוץ.

לעניין זה, "מטבע חוץ" – כל אחד מאלה: דולר ארה"ב, דולר קנדי, דולר אוסטרלי, אירו, לירה סטרלינג, פרנק שויצרי, רנד דרום אפריקאי, ין יפני.

4. על הלוואה שנתן אדם למי שהוראות חלק ב' לחוק התיאומים **לא חלו עליו** בשנת המס 2007, שתקופת ההלוואה שלה החלה לפני **יום התחילה** ומועד הפרעון שלה הוא לאחר יום התחילה יהא שיעור הריבית לעניין סעיף 3(י) לפקודה כמפורט להלן.

לגבי חלק תקופת ההלוואה שתחילתו ביום מתן ההלוואה וסופו ביום 30.09.2009 – **שיעור עליית המדד בתוספת 4%**.

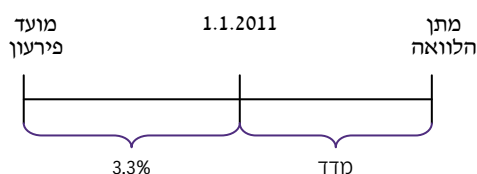
לגבי חלק תקופת ההלוואה שתחילתו ביום 30.9.2009 וסופו ביום פרעון ההלוואה – **3.3%**.

5. על הלוואה שנתן אדם למי שהוראות חלק ב' לחוק התיאומים **חלו עליו** בשנת המס 2007, שתקופת ההלוואה שלה החלה לפני **יום התחילה** ומועד הפרעון שלה הוא לאחר יום התחילה, יהא שיעור הריבית לעניין סעיף 3(ג) לפקודה כמפורט להלן.

לגבי חלק תקופת ההלוואה שתחילתו ביום מתן ההלוואה וסופו ביום **31.12.2010** - **שיעור עליית המדד.**

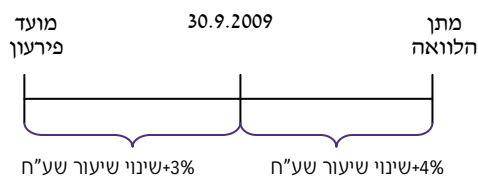
לגבי חלק תקופת ההלוואה שתחילתו ביום **31.12.2010** וסופו ביום פרעון ההלוואה - **3.3%.**

6. על הלוואה **דולרית** שנתן אדם למי שהוראות חלק ב' לחוק התיאומים **לא חלו עליו** בשנת המס 2007, שתקופת ההלוואה שלה החלה לפני **יום התחילה** ומועד הפרעון שלה הוא לאחר יום התחילה, יהא שיעור הריבית לעניין סעיף 3(ג) לפקודה כמפורט להלן.

לגבי חלק תקופת ההלוואה שתחילתו ביום מתן ההלוואה וסופו ביום **31.09.2009** - **שיעור השינוי בשע"ח של הדולר בתוספת 4%.**

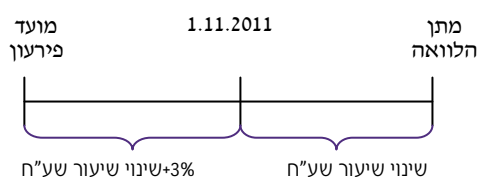
לגבי חלק תקופת ההלוואה שתחילתו ביום **30.9.2009** וסופו ביום פרעון ההלוואה - **שיעור השינוי בשע"ח של הדולר בתוספת 3%.**

7. על הלוואה **דולרית** שנתן אדם למי שהוראות חלק ב' לחוק התיאומים **חלו עליו** בשנת המס 2007, שתקופת ההלוואה שלה החלה לפני **יום התחילה** ומועד הפרעון שלה הוא לאחר יום התחילה, יהא שיעור הריבית לעניין סעיף 3(ג) לפקודה כמפורט להלן.

לגבי חלק תקופת ההלוואה שתחילתו ביום מתן ההלוואה וסופו ביום **31.12.2010** - **שיעור השינוי בשע"ח של הדולר.**

לגבי חלק תקופת ההלוואה שתחילתו ביום **31.12.2010** וסופו ביום פרעון ההלוואה - **שיעור השינוי בשע"ח של הדולר בתוספת 3%.**

לעניין התיקון, "יום התחילה" – החל מ-1 בחודש שלאחר פרסום התיקון, קרי, 1 באוקטובר 2009

15.3.4 מימון בינחברתי עובר ולאחר ביטול חוק התיאומים ולאחר תיקון 164

לאור תיקון סעיף 3(י) לפקודה, נבקש לסקור את השלכות התיקון ותוצאותיו במספר מצבים של מימון בינחברתי – האם נכנס בתחולת סעיף 3(י) לפקודה ותוצאות המס הנובעות מכך והכל כמפורט להלן.

הלוואות בין חברות תושבות ישראל (בהנחה ועל החברות מוחלטות הוראות חוק התיאומים בשנת 2007)

▪ הלוואות שניתנו בריבית בשיעור שנקבע בתקנות ולמעלה מכך

עובר לביטול חוק התיאומים

הלוואות בינחברתיות אשר ניתנו בריבית אשר נקבעה בתקנות או למעלה מכך, לא יכנסו בתחולתו של סעיף 3(י). בידי נותן ההלוואה תהיה הכנסה מריבית אשר תתחייב במס חברות.

לאחר ביטול חוק התיאומים ולאחר תיקון 164

הלוואות בינחברתיות אשר ניתנו בריבית אשר נקבעה בתקנות או למעלה מכך, לא יכנסו בתחולתו של סעיף 3(י). בידי נותן ההלוואה תהיה הכנסה מריבית אשר תתחייב במס חברות.

▪ הלוואות שניתנו ללא הצמדה למדד וללא ריבית (ולא הונפק כנגדן שטר הון)

עובר לביטול חוק התיאומים

הלוואות בינחברתיות אשר ניתנו בריבית הנמוכה משנקבע בתקנות יכנסו בתחולתו של סעיף 3(י). הפרש הריבית כאמור בתקנה 2 לתקנות ייחשב הכנסה החייבת במס בשיעור של 40% בידי נותן ההלוואה ללא זכות לפטור, ניכוי או לקיזוז כלשהם בשל המס כאמור.

לאחר ביטול חוק התיאומים ולאחר תיקון 164

הלוואות בינחברתיות אשר ניתנו בריבית הנמוכה משנקבע בתקנות יכנסו בתחולתו של סעיף 3(י). הפרש הריבית כאמור בתקנה 2 לתקנות ייחשב הכנסה הניתנת לקיזוז החייבת במס חברות לפי סעיף 2(4) לפקודה בידי נותן ההלוואה.

בהתאם לתיקון התקנות, הריבית לעניין סעיף 3(י) לפקודה שתחול על הלוואות אלה תהיה שיעור עליית המדד עד ליום 31.12.2010 **וזאת במידה וההלוואה תינתן לפני יום התחילה (יום פרסום התיקון לתקנות)** ומיום זה ועד פרעון ההלוואה הריבית שתחול על ההלוואה תהיה ריבית בשיעור של 3.3%.

במידה וההלוואה תינתן לאחר יום התחילה, הריבית לעניין סעיף 3(י) לפקודה שתחול על ההלוואה תהיה ריבית בשיעור של 3.3% מיום מתן ההלוואה ועד לפרעונה.

▪ הלוואות שניתנו עם הצמדה למדד אך בריבית הנמוכה משיעור הריבית שנקבע בתקנות

עובר לביטול חוק התיאומים

הלוואות בינחברתיות שניתנו עם הצמדה למדד אך בריבית הנמוכה משיעור הריבית שנקבע בתקנות לא יכנסו בתחולתו של סעיף 3(י) שכן בהתאם לתקנה 2 לתקנות שיעור הריבית למי שהוראות חוק התיאומים חלות עליו יהיה שיעור עליית המדד בלבד.

לאחר ביטול חוק התיאומים ולאחר תיקון 164

הלוואות בינחברתיות שניתנו עם הצמדה למדד אך בריבית הנמוכה משיעור הריבית שנקבע בתקנות יכנסו בתחולתו של סעיף 3(ג). הפרש הריבית כאמור בתקנה 2 לתקנות יהיה הכנסה הניתנת לקיזוז החייבת במס חברות לפי סעיף 2(4) לפקודה בידי נותן ההלוואה.

בהתאם לתיקון התקנות, הלוואות אלה לא יכנסו בתחולתו של סעיף 3(ג) לפקודה עד ליום 31.12.2010 **וזאת במידה וההלוואה תינתן לפני יום התחילה (יום פרסום התיקון לתקנות)** ומיום זה ועד פרעון ההלוואה הלוואות אלה יכנסו בתחולתו של סעיף 3(ג) ויחויבו בתוספת ריבית בשיעור של 3.3%.

במידה וההלוואה תינתן לאחר יום התחילה, ההלוואה תיכנס בתחולתו של סעיף 3(ג) החל מהיום בו ניתנה. הריבית לעניין סעיף 3(ג) לפקודה שתחול על ההלוואה תהיה בשיעור של 3.3% מיום מתן ההלוואה ועד לפרעונה.

▪ **הלוואות שניתנו כנגד הנפקת שטר הון**

עובר לביטול חוק התיאומים

הלוואות בינחברתיות אשר ניתנו ללא ריבית וללא הצמדה כנגד הנפקת שטר הון לא יכנסו בתחולתו של סעיף 3(ג) שכן ההלוואה תחשב לנכס קבוע בידי המלווה בהתאם להוראות חוק התיאומים.

הלוואות אלה לא יכנסו בתחולת סעיף 3(ג) בשנת 2008 בהתאם להוראות סעיף 3(ג)11(11) כמפורט בסעיף 15.3.2 לעיל.

לאחר ביטול חוק התיאומים ולאחר תיקון 164

ככלל, הלוואות בינחברתיות אשר ניתנו ללא ריבית וללא הצמדה כנגד הנפקת שטר הון יכנסו בתחולתו של סעיף 3(ג) והפרש הריבית כאמור בתקנה 2 לתקנות יהיה הכנסה הניתנת לקיזוז החייבת במס חברות לפי סעיף 2(4) לפקודה בידי נותן ההלוואה.

על מנת לא להכנס בתחולת סעיף 3(ג) על שטר הון לעמוד בתנאים שנקבעו בסעיף 3(ג)10(10) כמפורט בסעיף 15.3.2 לעיל.

▪ **הלוואות לחברות קשורות בחו"ל**

עובר לביטול חוק התיאומים

הלוואות בינחברתיות אשר ניתנו בריבית הנמוכה משנקבע בתקנות יכנסו בתחולתו של סעיף 3(ג). הפרש הריבית כאמור בתקנה 2 לתקנות יהיה הכנסה החייבת במס בשיעור של 40% ללא זכות לפטור, ניכוי או לקיזוז כלשהם בשל המס כאמור.

במידה ותקנה 4 לתקנות תחול על ההלוואה, הפרש הריבית יחושב לפי שינוי השיעור בשער החליפין של הדולר של ארצות הברית חלף הצמדה למדד.

הלוואות אלה לא יכנסו בתחולת סעיף 3(ג) בשנת 2008 בהתאם להוראות סעיף 3(ג)9(9) כמפורט בסעיף 15.3.2 לעיל כי אם לתחולת סעיף 85 לפקודה.

לאחר ביטול חוק התיאומים ולאחר תיקון 164

ככלל, הלוואה בינחברתית לא תכנס בתחולת סעיף 3(ג) כי אם בתחולת סעיף 85 לפקודה (בכפוף לכך שהתנאים לתחולת הסעיף קוימו).

ראה הרחבה בפרק 22 למדריך המס.

15.3.5 טבלאות מסכמות בתוספת דגשים ביחס לתיקון 164 והשלכותיו

לאור שינוי החקיקה ביחס להוראות סעיף 3(ג) וביטולו של חוק התיאומים, מצ"ב טבלאות המציגות את תוצאות המס ביחס להלוואות ושטרי הון שהוענקו בשנים 2007 ו-2008 ואילך, והכל בכפוף להנחות השונות בטבלאות וכן בכפוף לאמור להלן:

א. על חברות חלות הוראות חוק התיאומים אלא אם כן צוין אחרת (אין בטבלאות התייחסות למצבים שבהם חלות על חברות התקנות הדולריות). בין חברות מתקיימים יחסים מיוחדים לעניין סעיף 85א – כשהעניין רלוונטי.

ב. מימון ההלוואות לא בוצע באמצעות הלוואות דולריות ולכן במקרים הרלוונטיים ההצמדה המבוקשת הינה למדד.

ג. הטבלאות הן בכפוף להוראות החוק כפי שפורטו לעיל.

טבלאות מסכמות בתוספת דגשים ביחס לתיקון 164 והשלכותיו

טבלה א'

שטרי הון שהונפקו במהלך שנת 2007 ו"נגררו" לשנת 2008 ואילך

הערות	2008 ואילך			2007			תחולת חוק התיאומים	שטרי הון
	ההוצאה בידי חברה ב' (מקבלת ההלוואה)	ההכנסה בידי חברה א' (נותנת ההלוואה)	האם הוראות סעיף 3(י) חלות?	ההוצאה בידי חברה א' ב' (מנפיקת שטר ההון/ מקבלת ההלוואה)	ההכנסה בידי חברה א' (נותנת ההלוואה)	האם הוראות סעיף 3(י) חלות?		
(1) מאחר ושטר ההון יסווג כ"נכס קבוע" ובכפוף לעמידה בהגדרות הרלוונטיות בחוק התיאומים	אין	אין	לא (נופל בתחולת סעיף 3(י)11)	הוצאה בגובה האינפלציה (3)	הכנסה בגובה האינפלציה (2)	לא (1)	חברה א'- חל חברה ב'- חל	הנפקת שטר הון ללא ריבית וללא הצמדה
(2) בשל הסווג כנכס קבוע	אין	אין	כן	אין	הכנסה רעיונית בגובה האינפלציה+4% ריבית	כן	חברה א'- לא חל חברה ב'- לא חל	הנפקת שטר הון ללא ריבית וללא הצמדה
(3) הוצאה באמצעות מתן ניכוי בשל אינפלציה	אין	הכנסה רעיונית בגובה האינפלציה+4% ריבית עד ליום 30.9.2009 ומיום זה 3.3% ריבית רעיונית (6)	כן	אין	הכנסה רעיונית בגובה האינפלציה+4% ריבית	כן	חברה א'- לא חל חברה ב'- לא חל	הנפקת שטר הון ללא ריבית וללא הצמדה
(4) מאחר וההלוואה הייתה נכס קבוע בידי חברה א' ביום 31 בדצמבר 2007, ההלוואה תוחרג מתחולת סעיף 3(י) לאחר תיקון 164.	בהתאם לדין במדינה הזרה ולשער המטבע בו מדווחת החברה על ההכנסה	הוראות מעבר שטרם פורסמו על ידי רשות המסים	ככלל, יחולו הוראות סעיף 85 הקובעות חיוב בריבית שוק	בהתאם לדין במדינה הזרה ולשער המטבע בו מדווחת החברה על ההכנסה	הכנסה בגובה האינפלציה (2)	לא (1)	חברה א'- חל חברה ב'- לא חל (חברה זרה)	הנפקת שטר הון ללא ריבית וללא הצמדה
(5) הכנסה שאינה ניתנת לקיזוז וחייבת במס בשיעור של 40%	בהתאם לדין במדינה הזרה	הוראות מעבר שטרם פורסמו על ידי רשות המסים	במקרה זה יחולו הוראות סעיף 85 הקובעות ככלל חיוב בריבית שוק	בהתאם לדין במדינה הזרה	הכנסה בגובה האינפלציה בניכוי הוצאות המימון כתוצאה מירידת בשער החליפין בתקופת ההלוואה (7)(2)	לא (1) (7)	חברה א'- חל חברה ב'- לא חל (חברה זרה)	הנפקת שטר הון דולרי ללא ריבית וללא הצמדה
(6) הכנסה רגילה החייבת במס חברות								
(7) ב 2007 חלה ירידה בשער הדולר								

דגשים

- שטרי הון שהונפקו על ידי חברות זרות לחברות שחוק התיאומים חל בקביעת הכנסתן- במקרים אלה, החל משנת 2008 על שטרי הון יחולו הוראות סעיף 85. ככלל, על פי סעיף זה, על ההלוואות לשאת ריבית בתנאי שוק. יחד עם זאת, רשויות המס פרסמו הודעה ביום 18 בפברואר 2009 ולפיה, ימליצו בפני שר האוצר כי בשנים 2008 ו-2009 לא יראו את שטרי הון שהונפקו עד שנת 2008 כאשראי לעניין סעיף 85 לפקודה.
- החל משנת 2008, הכנסה הנובעת מהוראות סעיף 3(י) הינה הכנסה "רגילה" הניתנת לקיזוז וחייבת במס חברות.
- על מנת לחסות בתחולת סעיף 3(י)11, מנפיקת שטר הון חייבת להיות חברה המוחזקת בשיעור החזקה מינימלי של 25% על ידי החברה נותנת ההלוואה.

טבלה ב'

הלוואות שניתנו בשנת 2007 ו"נגררו" לשנת 2008 ואילך

הערות	2008 ואילך			2007			תחולת חוק התיאומים	הלוואות
	ההוצאה בידי חברה (מקבלת ההלוואה)	ההכנסה בידי חברה א' (נותנת ההלוואה)	האם הוראות סעיף 3(ז) חלות?	ההוצאה בידי חברה א' (מנפיקת שטר ההון/ מקבלת ההלוואה)	ההכנסה בידי חברה א' (נותנת ההלוואה)	האם הוראות סעיף 3(ז) חלות?		
(1) בהתאם לתקנות מכח סעיף 3(ז) עובר לתיקון, יש לקבוע הכנסה רעיונית בגובה הפרשי ההצמדה.	אין	הכנסה רעיונית בגובה האינפלציה עד ליום 31.12.2010 ומיום זה 3.3% (3)	כן	אין (2)	הכנסה רעיונית בגובה האינפלציה (1)	כן	חברה א'- חל חברה ב'- חל	הלוואה לא צמודה וללא ריבית
(2) מאחר וההלוואה אינה מסווגת כ"הון" לעניין חוק התיאומים.	הוצאה בגובה האינפלציה	הכנסה בגובה האינפלציה עד ליום 31.12.2010 ומיום זה הכנסה בגובה האינפלציה+ ריבית רעיונית בגובה הפרש בין שיעור ריבית של 3.3% לבין שיעור האינפלציה (5)	לא/כן עד ליום 31.12.2010 לא יחולו הוראות הסעיף ומיום זה הסעיף יחול כתלות בשיעור האינפלציה (4)	הוצאה בגובה האינפלציה	הכנסה בגובה האינפלציה	לא	חברה א'- חל חברה ב'- חל	הלוואה צמודה ללא ריבית
(3) החל משנת 2008 הוראות חוק התיאומים לא יחולו ולכן בהתאם לתקנות מכח סעיף 3(ז) לאחר התיקון יחול חיוב הריבית האמור.	הוצאה בגובה האינפלציה	הכנסה בגובה האינפלציה +4% ריבית רעיונית עד ליום 30.9.2009 ומיום זה הכנסה בגובה האינפלציה+ ריבית רעיונית בגובה הפרש בין שיעור ריבית של 3.3% לבין שיעור האינפלציה (3)(5)	כן	הוצאה בגובה האינפלציה	הכנסה בגובה האינפלציה + 4% ריבית רעיונית	כן	חברה א'- חל חברה ב'- לא חל	הלוואה צמודה ללא ריבית
(4) הוראות סעיף 3(ז) יחולו היה ושיעור האינפלציה+שיעור הריבית החל בשנת המס יהא נמוך מ- 3.3%.	הוצאה בגובה האינפלציה	הכנסה בגובה האינפלציה+ 1% עד ליום 31.12.2010 ומיום זה הכנסה בגובה האינפלציה +1% ריבית רעיונית בגובה הפרש בין שיעור ריבית של 3.3% לבין שיעור האינפלציה והריבית שחויבה (3)(5)	לא/כן עד ליום 31.12.2010 לא יחולו הוראות הסעיף ומיום זה הסעיף יחול כתלות בשיעור האינפלציה (4)	הוצאה בגובה האינפלציה+1% ריבית	הכנסה בגובה האינפלציה+1% ריבית	לא	חברה א'- חל חברה ב'- חל	הלוואה צמודה+1% ריבית
(5) היה ושיעור האינפלציה +ריבית בשנת המס יהא נמוך מ- 3.3%, חברה א' תחויב בריבית (כולל הפרשי הצמדה) רעיונית המשלימה לשיעור כולל של 3.3%.	הוצאה בגובה האינפלציה+ 1% ריבית	הכנסה בגובה האינפלציה+ 1% עד ליום 31.12.2010 ומיום זה הכנסה בגובה האינפלציה +1% ריבית רעיונית בגובה הפרש בין שיעור ריבית של 3.3% לבין שיעור האינפלציה והריבית שחויבה (3)(5)	לא/כן עד ליום 31.12.2010 לא יחולו הוראות הסעיף ומיום זה הסעיף יחול כתלות בשיעור האינפלציה (4)	הוצאה בגובה האינפלציה+1% ריבית	הכנסה בגובה האינפלציה+1% ריבית	לא	חברה א'- חל חברה ב'- חל	הלוואה צמודה+1% ריבית

דגשים

1. חברות שהוראות חוק התיאומים חלו בקביעת הכנסתן ונתנו הלוואות ששיעור הריבית בגינן נמוך מ- 3.3%, על חברות אלה להתאים את הלוואות לשיעור ריבית מינימלי של 3.3% החל מיום 01.01.2011.
2. החל משנת 2008, הכנסה הנובעת מהוראות סעיף 3(ז) הינה הכנסה רגילה הניתנת לקיזוז וחייבת במס חברות.

טבלה ג'

הלוואות ושטרי הון שהוענקו והונפקו בשנת 2008 ואילך

הערות	2008 ואילך			החברות	הלוואות ושטרי הון שניתנו בשנת 2008
<p>(1) שטר ההון מוחרג מתחולת סעיף 3(י) ובכפוף לתנאים הקבועים בסעיף.</p> <p>(2) בכפוף לתנאים שיקבעו במסגרת חקיקה צפויה.</p> <p>(3) הוראות סעיף 3(י) יחולו היה ושיעור האינפלציה+שיעור הרביית החל בשנת המס יהא נמוך מ-3.3%.</p> <p>(4) היה ושיעור האינפלציה +ריבית בשנת המס יהא נמוך מ-3.3%, חברה א' תחויב בריבית (כולל הפרשי הצמדה) רעיונית המשלימה לשיעור כולל של 3.3%.</p> <p>(5) בהנחה כי שיעור האינפלציה+5%<3.3%</p>	ההוצאה בידי חברה ב' (מנפיקת שטר ההון/ מקבלת ההלוואה)	ההכנסה בידי חברה א' (נותנת ההלוואה)	האם הוראות סעיף 3(י) חלות?		
	אין	הכנסה רעיונית בגובה האינפלציה עד ליום 31.12.2010 ומיום זה 3.3% ריבית רעיונית	כן	חברה א'- תושבת ישראל חברה ב'- תושבת ישראל	הנפקת שטר הון ללא ריבית וללא הצמדה הניתן לפרעון לפני תום 5 שנים
	אין	אין	לא (1)	חברה א' (חברת אם)- תושבת ישראל חברה ב'- תושבת ישראל	הנפקת שטר הון ללא ריבית, ללא הצמדה הניתן לפרעון לאחר 5 שנים לפחות
	הוצאה בגובה האינפלציה	הכנסה בגובה האינפלציה עד ליום 31.12.2010 ומיום זה הכנסה בגובה האינפלציה+ ריבית רעיונית בגובה ההפרש בין שיעור ריבית של 3.3% לבין שיעור האינפלציה (4)	לא/כן עד ליום 31.12.2010 לא יחולו הוראות הסעיף ומיום זה הסעיף יחול כתלות בשיעור האינפלציה (3)	חברה א'- תושבת ישראל חברה ב'- תושבת ישראל	הלוואה צמודה ללא ריבית
	הוצאה בגובה האינפלציה+1% ריבית	הכנסה בגובה האינפלציה+1% עד ליום 31.12.2010 ומיום זה הכנסה בגובה האינפלציה +1% ריבית רעיונית בגובה ההפרש בין שיעור ריבית של 3.3% לבין שיעור האינפלציה והריבית שחויבה (4)	לא/כן עד ליום 31.12.2010 לא יחולו הוראות הסעיף ומיום זה הסעיף יחול כתלות בשיעור האינפלציה (3)	חברה א'- תושבת ישראל חברה ב'- תושבת ישראל	הלוואה צמודה+1% ריבית
	הוצאה בגובה האינפלציה	הכנסה בגובה האינפלציה+4% ריבית רעיונית עד ליום 30.9.2009 ומיום זה הכנסה בגובה האינפלציה+ ריבית רעיונית בגובה ההפרש בין שיעור ריבית של 3.3% לבין שיעור האינפלציה (4)	כן	חברה א'- תושבת ישראל חברה ב'- תושבת ישראל(לא חל על החברה חוק התיאומים בשנת 2007)	הלוואה צמודה ללא ריבית
	הוצאה בגובה האינפלציה+5% ריבית	הכנסה בגובה האינפלציה+5% ריבית (5)	לא	חברה א'- תושבת ישראל חברה ב'- תושבת ישראל	הלוואה צמודה+5% ריבית
	בהתאם לדין במדינה הזרה	בהתאם להוראות סעיף 85א' – מחיר שוק	לא	חברה א'- תושבת ישראל חברה ב'- תושבת חו"ל	הלוואה צמודה+2% ריבית
	בהתאם לדין במדינה הזרה	ייראו את סווג שטר ההון כהשקעה ולא כהלוואה (2)	לא	חברה א'- תושבת ישראל חברה ב'- תושבת חו"ל	שטר הון ובכפוף לתנאים שיקבעו בחקיקה

דגשים:

החל משנת 2008 לא ניתן יהיה להנפיק שטרי הון הניתנים לפרעון לפני תום 5 שנים מבלי שהוראות סעיף 3(י) יחולו על שטר ההון.

15.4 יישום התקנות הדולריות לאור ביטול חוק התיאומים

על אף תיקון 20 וביטולו של חוק התיאומים, לא בוצע כל שינוי בתקנות הדולריות (למעט הוראות ליציאה וכניסה מתחולתן כמפורט להלן) ותאגידי אשר **ביקשו** שלא יחולו על הכנסתם הוראות חוק התיאומים **תוך 30 יום מתחילת שנת המס** (במסגרת הוראות המעבר הווארכה תקופת הבקשה ל- 90 יום חלף תקופת זמן של 30 יום בשנת 2008) ינהלו בשנת המס פנקסי חשבונות במטבע חוץ (על פי תקנות מס הכנסה (כללים בדבר ניהול פנקסי חשבונות של חברות בהשקעת חוץ ושל שותפויות מסוימות וקביעת הכנסתן החייבת), התשמ"ו-1986 (להלן: "**התקנות הדולריות**")).

האפשרות לניהול פנקסי החשבונות על פי התקנות הדולריות כאמור, מוקנת **לסוגי התאגידים המפורטים להלן (בלבד)**, אשר **בחרו** בניהול פנקסי החשבונות בשיטה זו (להלן: "**התאגידים**"):

א. חברה בהשקעת חוץ כהגדרתה בסעיף 53 ח לחוק עידוד השקעות הון (ראה סעיף 18.2.1 למדריך המס);

ב. שותפות שכל שותפיה הם תושבי חוץ וכל השקעותיהם בשותפות וכל הלוואותיהם לשותפות הם במטבע חוץ, והנציב אישר אותה לצורך סעיף 130א לפקודה;

ג. חברה ש- 90% לפחות מהכנסותיה הן מהפעלת כלי שיט או כלי טיס בהובלה בינלאומית.

והכל למעט מוסד כספי כמשמעותו בסעיף 22 לחוק התיאומים.

התקנות הדולריות מחייבות את התאגיד לנהל פנקסיו **הן בשקלים, הן בדולרים**, וקובעות הוראות לעניין זה, בנוגע לקביעת ההכנסה החייבת או ההפסד של התאגיד, הרווח או ההפסד של התאגיד מניירות ערך נסחרים בבורסה, פחת שידרוש התאגיד, אופן חישוב רווח ההון, ועוד.

לאור זאת, לתאגיד הנמנה על סוגי התאגידים המפורטים לעיל, יתכן ועדיף לנהל את פנקסי החשבונות שלו על פי התקנות הדולריות. יחד עם זאת בבחינת הצורה הרצויה לניהול פנקסים כאמור, יש לקחת בחשבון גם את העובדות המפורטות להלן:

(1) תאגיד שבחר בניהול פנקסיו על פי התקנות הדולריות **לא** יוכל לחזור בו מבחירה זו, לפני תום **שלוש שנים** מהיום הקובע (היום בו החלו עליו התקנות הדולריות).

(2) תאגיד אשר חזר בו מניהול פנקסי חשבונותיו על פי התקנות הדולריות (או שחדל להיות תאגיד כמפורט לעיל), **לא** יוכל לשוב ולבחור לנהל את פנקסי חשבונותיו לפי התקנות הדולריות לפני שחלפו **שלוש שנים** מתום שנת המס.

בקובץ תקנות 6682 מיום 23.6.2008 נקבע, כי על אף האמור בסעיפים 1 ו-2, תאגיד יהיה רשאי לחזור בו מבחירתו לניהול פנקסיו לפי התקנות הדולריות לשנת המס 2007 או לשנת המס 2008, לפי בחירתו. חזר בו התאגיד, יודיע על כך לפקיד השומה עד יום 30 ביוני 2008 ולא יוכל לשוב ולבחור לנהל את פנקסי חשבונותיו לפי התקנות הדולריות, החל בשנת המס שלגביה חזר בו ועד לשנת המס 2011.

דין נכס קבוע בעת חזרה מניהול פנקסי חשבונות לפי התקנות הדולריות

בקובץ תקנות 6676 מיום 29.5.2008 שתחולתו מיום 1.1.2008 נקבע, כי תאגיד שניהל פנקסי חשבונות לפי התקנות הדולריות בשנת המס 2007, וחזר בו מבחירתו לנהל פנקסי חשבונות לפיהן, וביום 31 בדצמבר 2007, היה בידי נכס קבוע כמשמעותו בחוק התיאומים, **יראו אותו נכס כאילו היה "נכס קבוע" בידי לפי חוק התיאומים ביום 31.12.2007.**

משמעות התיקון רלוונטית בעיקר למקרה בו חברה שיישמה את התקנות הדולריות העניקה הלוואה לחברה אחרת כנגד שטר הון וההלוואה הייתה נחשבת לנכס קבוע בידיה במידה והייתה מיישמת את הוראות חוק התיאומים. במידה והחברה תבחר שלא ליישם עוד את התקנות הדולריות הרי שבהתאם להוראות סעיף 3(ג) לאחר תיקון 164, החברה תוכל שלא לחייב את החברה מנפיקת שטר ההון בריבית והפרשי הצמדה ובכל זאת לא להכנס בתחולתו של סעיף 3(ג) לפקודה.

15.5 יישום חוק התיאומים "דולרי" לאור ביטול חוק התיאומים

תקנה 14א לתקנות הדולריות קובעת כי "הנציב רשאי להתיר לתאגיד שניהל את פנקסי חשבונותיו בשקלים חדשים ובדולרים להחיל בקביעת הכנסתו את הוראות תקנות אלה בתיאומים שיורה". מכוח התקנה זו נקבע בחוזר מס הכנסה 26/87 כלהלן:

"תיאומים לגבי "תאגיד" המנהל בשקלים ובדולרים אך לא לפי כל הוראות התקנות

תקנה 14א כפי שמופיעה בתיקון מאפשרת לנציב לקבוע תאומים, לגבי תאגידי שניהלו פנקסי חשבונותיהם בשקלים ובדולרים אשר לפיהם יראו אותם כמי שניהלו פנקסיהם על פי התקנות. התיאומים הינם אלה המופיעים בחוזר מ"ה 4/86.

חוזר מ"ה 4/86, מאפשר לחברות הרשאיות להחיל את התקנות הדולריות (ראה סעיף 15.4 לעיל), לנהל פנקסיהן באחת משתי הדרכים הבאות: **האחת** החלת הוראות התקנות הדולריות; **או השניה** ניהול פנקסי חשבונות שקליים והגשת דוח התאמה לצורכי מס, כמתבקש מחוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) תוך הכנסת שינויים מסויימים כמפורט להלן:

- (1) בכל מקום בו על פי הוראות חוק התיאומים יש לפעול על פי שיעור עליית המדד, יבוא **שיעור השינוי בשער החליפין** שמשמעותו לעניין זה תהיה ההפרש שבין שער החליפין ביום מסתיימת התקופה לבין שער החליפין ביום שקדם לתחילת התקופה מחולק בשער החליפין ביום שקדם לתחילת התקופה (שער החליפין יהיה כהגדרתו בחוק הוראות השעה).
- (2) תשלומי המס והניכויים במקור על חשבון שנת המס יהוו שינוי שלילי ביום תשלומם או ביום שבו נוכו במקור.
- (3) סיכום חיובי יוכפל על אף האמור בסעיף 7 לחוק התיאומים במלוא שיעור השינוי בשער החליפין. ההוראות בדבר מגבלת הניכוי בשל אינפלציה לא יחולו לגבי הכנסות "התאגיד" עליו חלות הוראות התקנות הדולריות.
- (4) לא יינתן ניכוי מיוחד על פי סעיף 8 לחוק התיאומים.
- (5) רווח הון יחושב כאמור בתקנה 7 לתקנות הדולריות.
- (6) סעיף 6(ג) לחוק התיאומים בדבר חישוב הפרש ריאלי לא יחול על "התאגיד".
- (7) סעיף 9(ג) לחוק התיאומים בדבר חישוב הפסד ריאלי לא יופעל על התאגיד שכן הוא כלול בהוראות סעיף 7 לתקנות הדולריות.
- (8) לעניין התחשבות המס המתחייב מההכנסה, לאחר הפעלת ההוראות שלעיל, יתואמו תשלומי המס על חשבון שנת המס כדלקמן:
  - א. מקדמות יתואמו ביום תשלומם ועד תום שנת המס.
  - ב. ניכויים במקור יתואמו מתום החודש שלאחר החודש שבו נוכו במקור ועד תום שנת המס. כאמור בסעיף (1) לעיל, התיאומים יעשו לפי שיעור השינוי בשער החליפין. סכומי המס המתואמים יופחתו מהמס המתחייב על פי הדוח.
- (9) כל שאר סעיפי התקנות הדולריות שלא הוזכרו לעיל לרבות סעיף הערכת המלאי, לא יחולו בשנת המס 1985 (ולאור האמור בהו"ב 26/87 גם בשנים שלאחריה).

יישום הוראות החוזר לאור תיקון 20

ביחס לחברות המיישמות חוק תיאומים דולרי נראה כי הוראות המעבר יחולו עליהן כפי שחוקקו בתיקון 20. יחד עם זאת, לא ניתן נכון למועד כתיבת פרק זה מענה לשאלה האם השינוי בשער החליפין יחול עד ליום 31.12.2007 או שמא בהתאם לשנת המס הרלוונטית.

